

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
Інститут магнетизму імені В.Г. Бар'яхтара
Національної академії наук України

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор

ІМаг НАН України

Олександр ТОВСТОЛИТКІН

ПОЛОЖЕННЯ

про Центр колективного користування науковим обладнанням
«Магнітних та структурних досліджень»
Інституту магнетизму імені В.Г. Бар'яхтара
Національної академії наук України

Введено в дію Наказом директора
ІМаг НАН України
№ 10-НОД від «13» лютого 2025 р.

Рекомендовано Вченою радою
ІМаг НАН України
Протокол № 2-25 від «13» лютого 2025 р.

Загальна частина

1. Це Положення визначає основні засади Центру колективного користування науковим обладнанням «Магнітних та структурних досліджень» Інституту магнетизму імені В.Г. Бар'яхтара Національної академії наук України (коротка назва — ЦККНО «Магнітних та структурних досліджень» ІМаг НАН України; далі — Центр) щодо:

1) створення, провадження та припинення діяльності Центру;

2) передачі, придбання (в тому числі за договором лізингу), обміну наукового обладнання, інструментів, приладів, інвентаря (далі — наукове обладнання) Центром;

3) урегулювання фінансових та матеріально-технічних питань, пов'язаних з діяльністю Центру;

4) надання Центром таких видів послуг:

надання доступу до наукового обладнання для проведення наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок (далі — дослідження і розробки);

проведення досліджень і розробок з використанням наукового обладнання.

2. У цьому Положенні терміни вживаються у значенні, наведеному у Господарському кодексі України, Законах України “Про наукову і науково-технічну діяльність”, “Про вищу освіту”.

3. Центр створений та діє відповідно до Господарського, Цивільного та Бюджетного кодексів України, Законів України “Про наукову і науково-технічну діяльність”, “Про вищу освіту”, інших нормативно-правових актів, що регулюють відносини в науковій та науково-технічній сферах, з урахуванням особливостей, передбачених цим Положенням.

4. Метою створення Центру є надання доступу до наукового обладнання для проведення досліджень і розробок вітчизняними та іноземними вченими відповідно до умов, визначених у регламенті доступу до наукового обладнання та користування ним.

До суб'єктів наукової та науково-технічної діяльності, яким можуть надаватися послуги Центру, належать наукові та науково-педагогічні працівники, студенти, магістри, аспіранти, ад'юнкти і докторанти, інші вчені, а також наукові установи, заклади вищої освіти, музеї, інші юридичні особи незалежно від форми власності, що мають відповідні наукові підрозділи, та громадські наукові організації.

Учасниками Центру є наукові установи та заклади вищої освіти, які уклали договір про спільну діяльність без утворення юридичної особи та без об'єднання вкладів (далі — договір про спільну діяльність) з метою оптимального використання наукового обладнання для проведення досліджень і розробок.

Замовниками послуги з проведення досліджень і розробок з використанням наукового обладнання можуть бути суб'єкти наукової та науково-технічної діяльності, які не є учасниками Центру та з якими укладено договір про надання такої послуги.

5. Завданнями Центру є:

1) сприяння реалізації державних цільових наукових і науково-технічних програм та наукових (науково-технічних) проектів за визначеними пріоритетними тематичними напрямками досліджень і розробок;

2) залучення студентів, магістрів, аспірантів та молодих вчених до виконання науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт;

3) проведення спільних досліджень і розробок вітчизняними та іноземними науковими установами та закладами вищої освіти;

4) сприяння міжнародному науково-технічному співробітництву.

6. Центр відповідно до покладених на нього завдань забезпечує:

1) належне надання визначених у пункті 1 цього Положення послуг;

2) наявність кваліфікованого та компетентного персоналу, який забезпечує технічне обслуговування наукового обладнання, проведення регламентних та інших робіт на науковому обладнанні;

3) технічне обслуговування наукового обладнання, проведення регламентних та інших робіт на науковому обладнанні;

4) інформаційну, технічну, консультаційну, методичну, організаційну підтримку та супроводження регламентних та інших робіт на науковому обладнанні;

5) наявність плану проведення досліджень і розробок у Центрі та графіка його роботи (у разі наявності заявок на проведення досліджень і розробок);

6) наявність і дотримання регламенту доступу до наукового обладнання та користування ним;

7) наявність інструкції щодо користування науковим обладнанням;

8) відкритий доступ до наукових даних, що отримані за рахунок державних коштів, та їх повторне використання, якщо це передбачено умовами відповідних договорів про надання послуг Центром, крім обмежень щодо захисту персональних даних, інформації, прав інтелектуальної власності, національної безпеки;

9) належне управління даними досліджень і розробок (дані, що отримані під час проведення досліджень і розробок, повинні зберігатися, архівуватися протягом визначеного періоду, а також бути доступними для перегляду та повторного використання);

10) дотримання правил етичної поведінки та академічної доброчесності учасниками Центру;

11) дотримання принципу гендерної рівності та принципу забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;

12) захист інформації, авторських та інших майнових і немайнових прав замовників послуг Центру на отримані результати, якщо це передбачено умовами відповідних договорів про надання послуг Центром на замовлення суб'єктів наукової та науково-технічної діяльності, органів державної влади та органів місцевого самоврядування, інших установ і організацій незалежно від форми власності.

Центр належить до суб'єктів дослідницької інфраструктури. Центр може надавати платні послуги в установленому законодавством порядку.

Утворення та організація діяльності Центру

7. Засновником Центру є Інститут магнетизму імені В.Г. Бар'яхтара Національної академії наук України (далі – ІМаг НАН України).

Центр створений на базі відділу теорії магнітних явищ та магнітної динаміки конденсованих середовищ ІМаг НАН України — у порядку, встановленому засновником Центру.

Положення про Центр колективного користування науковим обладнанням (далі — Положення про Центр), регламент доступу до наукового обладнання та користування ним затверджуються ІМаг НАН України.

8. Засновник Центру затверджує:

стратегію розвитку Центру;

перелік співробітників, задіяних у роботі Центру;

перелік наукового обладнання, що може використовуватися Центром під час виконання покладених на Центр завдань;

графік роботи Центру;

регламент доступу до наукового обладнання та користування ним.

9. Центр очолює керівник, який призначається на посаду (звільняється з посади) наказом директора ІМаг НАН України.

Керівник Центру:

здійснює керівництво роботою Центру, несе персональну відповідальність за організацію діяльності Центру;

організовує діяльність Центру, в тому числі щодо взаємодії із суб'єктами надання послуг, вживає заходів до підвищення ефективності роботи Центру;

має право вносити засновнику Центру пропозиції щодо внесення змін до штатного розпису та структури Центру;

координує діяльність працівників Центру, контролює якість та своєчасність виконання ними обов'язків;

організовує інформаційне забезпечення роботи Центру, роботу із засобами масової інформації, визначає зміст та час проведення інформаційних заходів;

сприяє створенню належних умов праці у Центрі, вносить засновнику Центру пропозиції щодо матеріально-технічного забезпечення Центру;

забезпечує навчання працівників Центру;

здійснює інші повноваження, передбачені законодавством та Положенням про Центр.

Керівник Центру не має права розпоряджатися науковим обладнанням, яке використовується на підставі договору про спільну наукову діяльність учасниками Центру.

10. Працівники Центру у разі неналежного виконання своїх обов'язків, визначених посадовими інструкціями і Положенням про Центр, несуть відповідальність відповідно до закону.

Учасники Центру та порядок надання доступу до наукового обладнання для проведення досліджень і розробок

11. Учасники Центру укладають договір про спільну діяльність без утворення юридичної особи та без об'єднання вкладів.
12. Договір про спільну діяльність може містити відомості про склад учасників, їх права та обов'язки, пріоритетні напрями діяльності, їх повноваження та порядок прийняття ними рішень, порядок фінансування витрат за таким договором, порядок прийняття нових учасників та виходу із складу учасників, порядок припинення дії договору. Договір про спільну діяльність встановлює види робіт та послуг і перелік наукового обладнання, яке використовуватимуть учасники, строк їх роботи у Центрі та кошторис витрат за послуги з користування науковим обладнанням.
13. Умови договору про спільну діяльність, у тому числі координація спільних дій учасників або ведення спільних справ, правовий статус виділеного для спільної діяльності майна, покриття витрат та збитків учасників, їх участь у результатах спільних дій та інші умови визначаються за домовленістю сторін, якщо інше не встановлено законодавством.
14. Учасники Центру мають право на доступ до наукового обладнання та отримання послуг з використання наукового обладнання відповідно до договорів про спільну діяльність та встановленого кошторису витрат за послуги з користування науковим обладнанням, який повинен включати витрати на оплату комунальних послуг у приміщенні, в якому розташований Центр, виплату заробітної плати працівникам Центру, які задіяні до виконання робіт, витрати на амортизацію наукового обладнання.
15. Доступ до роботи з науковим обладнанням надається працівникам Центру, які попередньо пройшли відповідне навчання та тренінги. Доступ до роботи з науковим обладнанням може надаватися учасникам Центру під наглядом фахівців з обслуговування наукового обладнання за умови їх безпосередньої участі у проведенні досліджень і розробок та поінформованості учасника Центру щодо правил роботи з науковим обладнанням. Правила роботи з науковим обладнанням внесені до інструкції щодо користування науковим обладнанням та встановлюються керівництвом Центру відповідно до технічного паспорта наукового обладнання.
16. Учасники Центру зобов'язані дбайливо ставитися до наукового обладнання. Недотримання учасниками Центру інструкції щодо користування науковим обладнанням може бути підставою для розірвання договору про спільну діяльність та виходу із складу учасників Центру. У разі пошкодження або знищення наукового обладнання учасник Центру зобов'язаний відшкодувати збитки Центру. Учасники Центру зобов'язані в наукових працях, опублікованих із використанням даних, отриманих на науковому обладнанні, робити посилання на інформацію про Центр.
17. Забезпечення доступу учасників Центру та замовників послуг з проведення досліджень і розробок до відкритих дослідницьких даних та їх

описів здійснюється шляхом їх розміщення в електронних депозитаріях Центру або на інших локальних і мережевих інформаційних ресурсах.

18. Учасники Центру у разі неналежного виконання своїх обов'язків, визначених Положенням про Центр, договором про спільну діяльність та вимогами законодавства, несуть відповідальність згідно із законом.

19. Розмір заподіяної Центру матеріальної шкоди встановлюється:

у разі заподіяння Центру матеріальної шкоди за фактичними витратами — на підставі даних бухгалтерського обліку виходячи з балансової вартості (собівартості) матеріальних цінностей (наукового обладнання) та вирахування нормального зносу згідно з установленими нормами;

за ініціативою однієї із сторін — шляхом проведення експертизи. Обов'язок щодо сплати вартості експертизи покладається на сторону, що ініціювала її проведення.

Заподіяні збитки відшкодовуються у повному обсязі.

У разі недосягнення згоди щодо розміру чи порядку відшкодування заподіяної шкоди спори вирішуються у судовому порядку.

Порядок надання Центром послуг з проведення досліджень і розробок із використанням наукового обладнання замовнику послуги

20. Центр може надавати послуги з проведення досліджень і розробок з використанням наукового обладнання, яке перебуває в його розпорядженні, замовнику послуги.

21. Послуги з проведення досліджень і розробок з використанням наукового обладнання Центром надаються замовнику на платній основі відповідно до договору про проведення досліджень і розробок з використанням наукового обладнання. Вартість послуг з проведення досліджень і розробок з використанням наукового обладнання визначається засновником Центру.

22. Переважне право на користування науковим обладнанням надається учасникам Центру або замовникам послуг з проведення досліджень і розробок, які здійснюються на замовлення держави в межах пріоритетних напрямів науково-технічного та інноваційного розвитку Центру.

Порядок придбання (у тому числі за договором лізингу), передачі, обміну, наукового обладнання

23. Наукове обладнання передається, придбавається (у тому числі за договором лізингу), обмінюється Центром відповідно до законодавства.

24. Центр має право відмовляти у наданні послуг у разі, коли заплановане дослідження або розробка заборонені законодавством або можуть призвести до виходу наукового обладнання із робочого стану, порушення правил користування науковим обладнанням або невиконання інших вимог, передбачених Положенням про Центр.

25. Суб'єкти наукової та науково-технічної діяльності можуть передавати наукове обладнання для надання послуг Центрам, що є юридичними

особами державної форми власності, у тимчасове безоплатне користування без права його відчуження.

26. Науковому обладнанню (складовій частині наукового обладнання) в установленому порядку може бути надано статус наукового об'єкта, що становить національне надбання.

Фінансування, звітування та припинення діяльності Центру

27. Фінансове забезпечення діяльності Центру здійснюється за рахунок коштів, отриманих Центром як оплата за надання послуг з проведення досліджень і розробок з використанням наукового обладнання, та інших джерел, не заборонених законодавством.

28. Центр звітує про свою діяльність перед його засновником у порядку, встановленому засновником, але не менше одного разу на рік.

29. У разі незадовільної роботи Центру його засновник відповідно до Положення про Центр може порушити питання про звільнення керівника Центру або про припинення діяльності Центру. Рішення про звільнення керівника Центру або припинення Центру оприлюднюється на офіційному веб-сайті засновника Центру протягом п'яти робочих днів з дня його прийняття.

30. Припинення діяльності Центру здійснюється відповідно до законодавства та затвердженого його засновником Положення про Центр.

31. Інформація про Центр, що розміщується на офіційних веб-сайтах засновника Центру, повинна містити:

перелік, основні характеристики (тип/марка/параметри/рік випуску/інше) наукового обладнання, найменування балансоутримувача;

перелік досліджень і розробок, що можуть бути проведені на науковому обладнанні;

графік роботи Центру та розподіл часу використання наукового обладнання між замовниками та учасниками Центру;

контактні дані осіб, на яких покладено обов'язки з координації надання Центром послуг з проведення досліджень і розробок;

регламент доступу до наукового обладнання та користування ним;

електронну форму заявки для проведення досліджень і розробок на науковому обладнанні;

електронний репозитарій відкритих наукових (дослідницьких) даних;

умови надання Центром послуг з проведення досліджень і розробок з використання наукового обладнання на платній основі;

відомості про використання наукового обладнання, зокрема про установи, заклади вищої освіти, організації, які користувалися послугами Центру, дослідження і розробки, які проводилися (крім досліджень і розробок з обмеженим доступом), тривалість користування (днів або годин).